

Uredništvo
in **upravnništvo:**
Kolodvorske
ulice šte. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopna petit-
vrsta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravništvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četrt leta 1 gl.
60 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četrt leta 2 gl.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 165.

V Ljubljani v torek, 16. septembra 1884.

Tečaj I.

V razjasnilo.

Z Dolenjskega, 12. septembra.

Kulturni in politični razvoj narodov in držav jednako sledi naravnim zakonom, kakor vsi pojavi v organskem svetu. A baš tako nedvojbeno je težava, poiskati rezultato onim neštetim komponentom, ki delujejo v človeški družbi te ali one kategorije. Le to vemo, da si stopnje onega razvoja sledé kakor vzrok in učinek, da se strinjajo v vrsto, v kateri je sleherni član tesno spojen s prejšnjim in sledečim, tako da je ob jednem posledek prejšnjemu in povod naslednjemu. Naravna, kakor je bila strogost v naših narodnostnih zahtevah pod prejšnjimi, nam neprijaznimi vladami, tako naravna je naša sedanja zmernost, in napačno je, pripisavati je d n e m u ustanovitev vladne narodne stranke, ki je uže z davna pred letom dnij imela korenine v narodu, in katere pojavom moremo slediti v člankih in dopisih prejšnjih letnikov najstarejšega dnevnika. Ne samovolja posameznika si stvarja razmere nego iz teh uže obstoječih izide njih zastopnik, voditelj. Do odločnega razmotrivanja vprašanj, ki sedaj ločijo naše stranke, moralo je neizogibno prej ali slej priti!

Naši radikalci sevêda ne prenehajo očitati, da se je idilični mir, kojega dôba bi se bila imela početi z lansko deželnozborsko volitvijo, na zloben način razdril. Vprašam jih pa, kje na širnem svetu se nahaja oni zlati mir, in prebrskajmo vsa stoletja človeškega spomina, kje in kedaj je vladala ona *auræa ætas*? Narodi in države, in naj si imajo zadosti pogojev za miren notranji razvitek, naj ga še tako silno potrebujejo — nimajo ga! Ozmimo se po državah Evrope, kojih razmere so nam najbolj znane in nas najbolj zanimajo — najpovsodi pogrešamo pravega miru. Mir je vzor — tedaj nedosegljiv. Ne bodemo se pa zaradi tega pritoževali, videč, da je borenje povsodi in vsikedar pogoj napredku,

Listek.

O legi in bodočnosti rusko-kavkaške obrtnosti z nafto.

(V *Oesterreichische Monatsschrift für den Orient*, 15. febr. 1884, je napisal N. pl. Nasackin o nafti jako zanimive črtice, katere podajemo tu svojim čitateljem.)

Znano je, da pridelajo v sedanjem času največ nafte Združene Države, posebno pa Pensilvanija; za njimi pride še le Ruska, ki se mora z gubernijo Baku imenovati na drugem mestu te obrtnosti. Vender se pa kaže, da oni čas ni več daleč, ko bode ruska industrija z nafto ameriškansko dosegla in jo tudi prekosila.

Če hočemo z razlogi podpreti našo trditve, da se bode pač kmalu premaknilo ležišče te prevážne industrije iz ameriškanskega ozemlja v rusko-kavkaške kraje, treba nam je samo dva glavna momenta, namreč množino in kakovost (*Quantität und Qualität*) surovega pridelka, nekoliko bolj natanko pretresati.

V Ameriki so poprej vrtali 500 do 1000

pogoj, ki stvarja, giblje, oživlja; pogoj, brez katerega vse zaostane, zamré. Borenje, ne prestando borenje je naravno stanje človeštva. To je gâslo, za koje se moramo odločiti, ako hočemo napredovati. Kdor se tega boji, zapade smrti. Smrt je stanje miru. Tega si Slovenci ne želimo. Žal sicer, da ne moremo mirnim pôtem doseči svojih smotrov, ali človeške naravi si nismo sami priredili, proti njej pa, katero smo sprejeli iz rok Stvarnika, ne moremo ravnati. Čemu bi tudi zavrgli gâslo, ki nam nasproti molí blesteče plačilo zmage, napredka?!

Torej so oni med nami, ki očitajo kaljenje miru — ne gledé na istinitost ali napačnost trditve — ravno tako na napačni poti, kakor oni, ki se, „siti vednega boja“, odvrtaajo od zanimanja za domačo politiko in napovedavajo indiferentnost. Izjave: „Nikoli več ne idem na volišče, naj delajo naši zastopniki, kar se jim ljubi“, nenaravnejše so, nego najstrastnejša opozicija.

V tem slučaju radi povzdignemo izrek Francozinje Roland: „Mož, ki nima velikih strastij, tudi nima velikih čednostij!“

Ugovarjal bode marsikedo, da so predstoječi nazori nasprotni najvišji cesarski želji, koji služi vrhovna in deželna vlada in z njo „Ljublj. List“: „Mir bočem imeti med svojimi narodi“. — Ali te besede so namenjene narodnostnemu boju, ki uže toliko časa zavira izdaten napredek na gospodarstvenem polju, in isti trenotek, ko spoznamo obče veljavno gâslo o neprestanem borenju, vidimo tudi, da vsak boj pelje do zmage, do napredka, in presodimo, da bodi sleherni boj kolikor možno kratek. Stopnje naprej naj se vrše kolikor hitro je možno, duševne moči naj se ne obrabijo čez potrebo za jeden namen, brzo in z vsemi močmi priborimo si zmago, da tem preje dosežemo drugo. To je pravo napredno teženje! — Ako vlada deluje na prenehanje narodnostnega prepira, ima v mislih v prihodnje vso skrb zjediniti na potrebno po-

črevljev globoko, da so prišli do vrelcev nafte; v sedanjem času pa morajo 1000 do 1800 črevljev daleč zavrtati v tla, in vender dobé iz novih vrelcev manj nafte, kakor iz nekdanjih. To nam kaže, da so v Ameriki zgornje plasti, iz katerih je prej vrela nafta, uže jako izmolžene in izpozajete; spodnje plasti, ki sedaj dajó nafto, pa imajo manj tega produkta, kakor so ga poprej imele zgornje plasti. Zato se lahko sklepa, da bodo spodnje plasti še poprej izmolžene, kakor so bile zgornje. Pridelek ameriškanske nafte pojema uže sedaj, in ako ne najdejo med tem časom novih, bogatejših nahajališč nafte, bode industrija s tem produktom vedno bolj hirala. Jako dvojljivo pa je, bodo se li našla nova ležišča, kajti takozvani *wild cats* (ljudje, ki se posebno pečajo z iskanjem nafte) so pregledali uže vse kraje, a brez vspeha; prišli so do prepričanja, da bode Amerika zmerom manj nafte pridelovala in na prodaj pošiljati mogla.

Drugače pa je z gubernijo Baku. Tú se nahaja sedaj kacij 400 vrelcev nafte, ki so kar priprosto z ročnim delom izkopani in po kacij 500 črevljev globoki. Zraven teh je navrtanih blizu ravno toliko ljukenj, 300 do 400 črevljev globokih. Ti vrelci so jako bogati;

vzdigo blagostanja, ne strašeč se tudi pri tem delu boja, vedoč, da se v njem nazori čistijo in da se v njem prikaže prava pot.

Naši nasprotniki pa zavirajo narodov blagohotni namen vladin s poštenimi in nepoštenimi sredstvi in so toliko naivni, da si svobodno dovoljujejo pretirane napade, a prepovedajo braneči odgovor.

Sedaj, ko ustreza vrhovna vlada in tudi naša deželna narodnostnim zahtevam vsaj za toliko, da uživa zaupanje Čehov, Poljakov, Dalmatincev in zmerom mislečih Nemcev, hoče se pešiča Slovencev na rob postavljati! Da, vsled osnovnih zakonov opravičene želje naj se izpolnijo, ne odnehajmo od načela; ali njega izvršilno naredbo, kakor smo jo proglasevali v času nam nasprotnih vlad, moramo primerno ogladiti. Vsa zgodovina človeštva je v velikem in malem „sprememba večna“ in ta naravni zakon uniči onega, ki ga ne spoštuje. Z brezozirnimi, otrpnelimi „načeli“ zaostanemo! Je-li nam ni mogoče narodnosti svoje čvrsto varovati, ne da bi se poskrili za kitajskim zidom?

Sleherni razvoj v človeštvu in v vsej naravi vrši se tako, da se povzdiguje do višje stopnje, katero dosežši zopet zapusti, težč do višje. Vsa sredstva, ki so pomogla, da se določena stopnja doseže, delujejo na to, da se ona ohrani, tedaj zavirajo prehod preko nje do višjega smotra. Stotero dokazov iz kulturne in politične zgodovine spričuje to resnico — a naš sedanji položaj na Kranjskem nam je nje najzanimljivejša ilustracija — in sicer žalostna.

Tudi to se je uže mnogokrat pripetilo, da se je napredovalna misel smatrala kot zločin, a to napako opetujejo naši kratkovidni radikalni politiki.

Tako delamo tudi mi Slovenci v zmislu Hegelnove opazke, da povestnica, učiteljica človeštva, le kaže, da ljudje niso nikedar od nje ničesar učili se.

S—L.

marsikateri dajó na dan 150 000 do 160 000 kilogramov nafte. Kaj tacega ni v Baku nič posebnega, kajti iz posameznih vrelcev se je pridela časi še mnogo več. Na ozemlju Nobeljeve družbe prodril je 29. julija pretečenega leta vrelc na dan, ki je izmetal prve dni po 6 500 000 kilogramov nafte na dan. Morali so ga konečno s silo zamašiti; v teku malo tednov je privrelo iz njega kacij 130 milijonov kilogramov. Tudi 1. sept. 1883 pognal se je na ozemlju „Družbe“ curek nafte k višku, ki je dajal v prvem času na dan okolo 8 milijonov. Tam nahajamo pravcata jezera nafte; to bogastvo pa je zbrano na primeroma malem prostoru, o kakeršnem se v Ameriki nikdar govoriti ni moglo.

Razun gubernije Baku pa ima Ruska še druga nahajališča nafte v obsegu svojih dolgih mej, v Evropi in Aziji; posebno v kavkaškem pogorju in v sosednih mu krajih, krog Tiflisa, v Dagestanu, ob Tereku in Kubanu, na poluotokih Kerč in Taman, na otoku Svjatoj in turkmenskih deželah. In vsi ti kraji, polni nafte, čakajo le podjetnosti človeške, da odpró svoje natorne zaklade razumni pridobitvi.

(Konec prihodnjic.)

Otvorenje novega šolskega poslopja v Gorenjem Logatci.

(Konec.)

Po dokončanem slavnostnem govoru zapeli so vrli logaški pevci z nenavadno preciznostjo lepi zbor: „To je Gospodov dan“. S tem je bil pri kraji prvi del slavnosti, in sprejeto se je v istem redu vrnil v cerkev. Tam je pridigoval preč. dekan vrhniški gospod Šlibar. V predmet svojemu govoru si je izbral Gregorčičev napis; lepo je razvijal namen logaške šole, naglašal, da se bode v njej gojila „modrost, krepost in blagost“ ter z živimi barvami slikal blagodejne posledice novosezidanega zavoda za logaški kraj. Cerkev, natlačena poslušalcev, sledila je z unetim zanimanjem premišljenim besedam izbornega pridigarja. Pri slovesni maši, katero je zaključil *Te Deum*, peli so cerkveni pevci, in imeli smo z nova priliko, občudovati izredno lepe glasove, zlasti krepak tenor gosp. dr. St.

Jedno uro kasneje zbrali smo se zopet v šolskem poslopju, kjer se je v največji sobani bil priredil banket. Udeležilo se je obeda okoli 50 oseb, med njimi g. dekan Šlibar, okrajni glavar grof Pace, deželna poslanca Obreza in Šuklje, logaška duhovščina, uradniki in občinsko svetovništvo ter vsi veljavnejši možaki logaške šolske občine. Postrežba bila je fina, kuhinja in pijača pa tako izvrstna, da se sme v istini ponašati gostilničar g. Klančar, kateremu je bila izročena skrb za pogostovanje tolikega občinstva. Zlasti slavnoznani Rulandec slapske šole razvozlat je kmalu jezike, napitnica se je vrstila za napitnico, vmes so se pevci oglašali s svojimi produkcijami, — z jedno besedo, kmalu je bilo vse židane volje! Izmed brezštevilnih napitnic omenimo le najvažnejše. Prvi pričel je predsednik krajnega šolskega sveta, g. notar Ign. Gruntar, napivaje vrhovnemu pokrovitelju avstrijskega šolstva, presvetlemu cesarju. Stojé smo poslušali cesarsko pesem, in krepko so zazveneli kozarci na čast preljubljenemu našemu vladarju. Potem je okrajni glavar s toplimi besedami se spominal krajnega šolskega sveta in njegovega neumornega načelnika gosp. Gruntarja. S frenetičnim odobravanjem se je sprejela napitnica g. župnika logaškega, namenjena visokorodnemu deželnemu predsedniku. „Ogenj sovraštva so hoteli zanetiti proti spoštovani osebi g. barona Winklerja — dejal je govornik, — a spodletelo jim je na Notranjskem, in zažaril je le plamen ljubezni v hvaležnih srcih notranjskega prebivalstva!“ Na to je napival prof. Šuklje logaški občini in njenemu predstojniku, čestivrednemu gosp. županu Milavcu; proslavljal je v svojem govoru tvorno rodoljubje Logatčanov, katero se najbolj razodeva v novi šolski zgradbi. Napivalo se je potem čest. duhovščini, državnemu poslancu g. Obrezi in slavnostnemu govorniku prof. Šukljeju. V imenu duhovščine odzdravljal je g. dekan Šlibar ter v lepem govoru se spominal slavnega pesnika, kateri je zložil one krasne stihe, koje kincajo logaško šolo. „Živio Gregorčič!“ razlegalo se je navdušeno po dvoran. Prof. Šuklje, jako simpatično nazdravljen od zbrane družbe, odgovarjal je v daljšem govoru; zahvali se za besede, katere so v pravo zadoščenje bile njegovemu srcu ter napija zavednim notranjskim posestnikom. In tako so se v lepem redu vrstile napitnice s pevskega zbori, tako da je čas potekel, ne da bi znali, kako in kedaj. Še le v pozni nočni uri so se ločili prijatelji, in sleherni izmed njih vzeli se seboj prepričanje, da takega dneva še ni bilo in ga tudi kmalu ne bode več v prijaznem Logatci. Slava Logatčanom!

Alternativni načrt o usuševanju ljubljanskega močvirja.

(Konec.)

Pri preračunjanju stroškov za nabrežno zidovje se nisem oziral na lomljene kamne in kvadre, kateri bi se dobili iz starega nabrež-

nega zidovja, ker mi ni znana moč teh objektov, niti njih temeljna globina.

Ker pa za zopetno uporabo dobljeni material stroške podiranja več kot pokrije, se tem povodom ni bati, da bi se stroški prekoračili, marveč se pričakuje, da se celó nekaj stroškov prihrani.

Konečno moram še omeniti, da v to prvo stavbinsko dōbo tudi naprava konečnega izpada da Gradaščici pripada, katera se bode morala takoj po znižanju Ljubljaničinega dna izvršiti. Za to gradnjo uže izdelan načrt se vsled znižanja Ljubljaničine ne bode spremenil, le kubatura izkopane zemlje se nekoliko poveča. Slednja se bode vender pokrila s zneskom, kateri se je za ta objekt postavil za neprovidene slučaje.

Pri Gruberjevem kanalu se je, kakor se je uže prej omenilo, globina dna, potem širina dna pridržala po dobljenih navodih, tudi za zatvornico se je napravil nov načrt.

Na premembe v načrtu, katere bodo zahtevala varnostna dela pri Karlovskega mostu, se je v novem proračunu ozir jemalo.

Profile za novo nabrežno zidovje sem močnejše tudi po prof. Rebhannsovi teoriji preračunal, pri čemer pa se je moralo ozir jemati na to, da se bode zadnja stena zidov jedenkrat morala napraviti navpično, potem dalje, da se priležna zemlja od vrha zidu po naravni sklonitosti vzdiguje, torej je podporni zid mnogo večjemu pritisku zemlje izpostavljen. Sicer se more misliti, da se bode morda na posamnih mestih novega nabrežnega zidovja po odkritji zadnje stene našel trden, uležan material, kateri bi, kakor pri novem zidu na levi, samo nekako preobvelko odkrite stene zahteval, a ker se na ta ugoden slučaj ne more z vso gotovostjo računati, je bolj priporočljivo, da se vsa močnost zida vzame v račun.

Za podaljšanje obojestranskih nabrežnih zidov med profili 42 do 45 so se stroški tudi vzprejeli v proračune.

Tudi za plagagierna dela se je 4000 gld., potem za morebitni obilnejši nasip kamenja 15 000 gld. postavilo v proračun.

Kakor se torej iz sumaričnega proračuna razvida, znašajo tudi zračunjeni uravnavni stroški alternativnega načrta . . . . . 1 791 000 gld.

stroški prvega načrta pa so . . . . . 1 548 800 gld.

znašali. Razloček presežnih stroškov . . . . . 242 200 „

je osebito zaradi tega nastal, ker 1.) novi nabrežni zidovi v mestu Ljubljani zahtevajo stroškov . . . . . 338 000 „

2.) novi franciškanski most s hodnim potom znesek 44 100 gld. zahteva, za katere gradnje se v prvem načrtu, razen na 4570 gld. proračunjena varnostna dela na franciškanskem mostu, ni postavil nobeden znesek, vsled česar se torej presežni stroški pokažejo, da dalje 39 530 „

3.) novi nabrežni zidovi zdaj 81 000 gld. stanejo, v tem ko so se v prvem načrtu samo na 53 000 gld. proračunili, vsled česar novi presežni stroški z . . . . . 28 000 „

4.) se je za Gruberjev kanal vsled dobljenega navoda nova zatvornica s stroški . . . . . 10 200 „ projektirala in

5.) da se je po gorenjem navodu za nasipe kamenja in plagagierna dela v Gruberjevem kanalu (za neprovidene slučaje) daljni vkupni znesek . . . . . 19 000 „ postavil, da naposled

6.) stroški za odpravo zemlje na prvi progi Ljubljaničine vsled globokejšje leže novega dna nasproti prvemu proračunu za . . . . . 108 000 „ več znašajo.

Presežni stroški znašajo torej vkupno . . . . . 542 730 gld.

od katerih vsekako prva dva zneska za nabrežno zidovje in nov franciškanski most v vkupni svoti . . . . . 337 530 „

mestni občini ljubljanski prideta na dobro ter se je samo prebitek . . . . . 165 200 gld.

po splošnih spremenjenih naredbah provzročil.

Tem presežnim stroškom stojijo nasproti v nižji svoti izdani stroški, in sicer:

7.) Pri izstrelbi kunete v Ljubljani pod Gruberjevim kanalom . . . . . 245 000 „

8.) stroški odpuhavne zatvornice in čuvarnice s . . . . . 65 400 „

torej vkup blizu . . . . . 310 400 gld.

kateri torej nasproti gori preračunjenim presežnim stroškom 542 730 „

še vedno prebitek . . . . . 232 330 gld.

ali vštveši nekatere manjše zneske proračunjene presežne stroške 242 200 „

kažejo. Če se pa od vkupnih stroškov 1 791 000 gld. oni mestni občini ljubljanski na dobro šteti . . . . . 377 530 „

naravnost odštejejo, pokaže se vrsta stroškov . . . . . 1 413 470 gld.

kateri bi, ker se v prvem načrtu na napravo nabrežnih zidov ni ozir jemalo, nasproti tedaj proračunjenemu znesku . . . . . 1 548 000 „

še vedno prištedenih . . . . . 135 000 gld. pokazali.

Dalnje prištedenje pri izvedbi alternativnega načrta bi se pokazalo tudi v tem, da bi nastava inče potrebnega čuvarja zatvornice in vzdržavanje od puhavne zatvornice odpalo. Vzemimo, da bi se čuvarju zatvornice plačalo 400 gld., da bi se za vzdržavanje stavbenega objekta z njegovimi deli vred 2 odstotka od vsote stroškov, t. j. blizu 1200 gld. rezervirati moralo, reprezentirajo ti letni stroški, po 5 odstotkov poobresteni, glavnico 32 000 gld. dinarjev.

Na Dunaji, 18. julija 1884.

J. pl. Podhagsky s. r.

Omenjenemu se more še dodati, da je v omenjenem mnenji izraženemu predlogu vsled visokega ukaza c. kr. poljedelskega ministerstva c. kr. deželna vlada daljni razvoj načrtala tako-le:

— — — — — Svoječasno izdelan alternativni načrt se bode potem izročil c. kr. deželni vladi, da številke pregleda in preračuni jedinstvene cene po oddelku za gradnje.

Naloga odbora za obdelovanje močvirja bode potem, da zasliši mestno občino ljubljansko, v koliko bi se pri zidanju v alternativnem načrtu omenjenega nabrežnega zidovja skozi mesto udeleževala.

Ko so se dobili vsi ti pripomočki, bode odbor za obdelovanje močvirja sklical enkētno komisijo veščakov, kateri bodo izrekli svoje mnenje, v katero mér in v katerem obsegu naj se oba vzprejemnika zglobočita.

Iz tega mnenja se bode na podstavi danih faktorjev mogli preračunati tudi vkupni stroški, v kateri zadevi se bode potem odbor obrnil do kranjskega deželnega odbora in do mesta Ljubljane z vprašanjem, na kakov način se bosta deželni odbor kranjski in mestna občina pri tem podjetji udeleževala.

Pri predložitvi dotičnih izjav z mnenjem enkētne komisije naj se odbor za obdelovanje močvirja tudi o tem izreče, kateri del vkupnih stroškovnih potrebščin naj plačajo dotični posestniki močvirja in na kakov način naj bi se na pomoč vzela tudi državna podpora.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj sestali so se **deželni zbori** dolnje in gorenje avstrijski ter solnograški. Največ pozornosti utegne vzbuditi deželni zbor gorenje-avstrijski, ker ima v njem konservativna stranka letos prvič večino ter bode na avtonomno upravo imela odločilni vpliv.

V **českem** deželnem zboru predložil je včeraj c. kr. namestnik vladni predlog o sestavi in delokrogu deželnega kulturnega sveta.

V **Olomcu** otvorila se je predvčerajšnjem svečanim načinom tamošnja česka gimnazija. Tudi c. kr. namestnik grof Schönborn udeležil se je svečanosti ter v svojem govoru naglasil potrebo znanja obeh deželnih jezikov. Konečno zaklical je namestnik trikratni „slava“ Nj. veličanstvu cesarju, čemur je zbrana množica navdušeno pritrčila. Slavnosti udeležila so se mnogobrojna česka društva in ogromna množica ljudstva.

Razprave o **skupnem proračunu** začele se bodo koncem tega tedna v Budimpešti, kamor se bodo v to svrhu te dni podali mnogi ministri.

Ogerski ministerski predsednik Tisza dospel je pred odhodom Nj. veličanstva cesarja v Skierniewice na Dunaj. Kakor se „Presse“ poroča, prišel je Tisza na Dunaj, da Nj. veličanstvu poroča o zakonskih osnovah, katere se bodo predložile državnemu zboru, ter o prestolnem govoru, s katerim se bode zbor otvoril.

Tuje dežele.

Kakor se iz Rima brzojavlja, bavi se sv. Oče papež sedaj s pregledovanjem **enciklike** „o pravem in krivem liberalizmu“, katero je spisal visoko stoječ cerkven dostojanstvenik in katera se bode v kratkem razposlala. V tej enciklici se dokazuje, da se je cerkev vselej priznavala k pravemu liberalizmu.

Italijanski kralj Humbert odpotoval je predvčerajšnjem iz Napolja v Florenco. Ministerski predsednik Depretis javil je brzojavnim potom vsem prefektom, da kralj, razžaloščen vsled tužnega položaja v Napolji, ne želi demonstracij ter da vsled tega ne bode nikjer oficijalnega sprejema. Vkljub pričakovala je kralja na vseh večjih stacijah neizmerna množica ljudstva ter mu priredila sijajne ovacije.

Na **Francoskem** se uže sedaj jako zanimajo za volitve v senat, katere se bodo vršile meseca januarja prihodnjega leta. Računa se, da bode republikanska stranka dobila večino.

V soboto bil je v **Parizu** ministerski svet, katerega so se udeležili ministri v polnem številu. O sezvanji komor se ni niti razpravljalo. Ferry je izjavil, da Kitajska ni napovedala vojske, a vojni minister je naznanil, da bode francosko brodogrje v desetih dneh zopet započelo akcijo. Do onega časa da bodo tudi uže prispele pomočne čete. Živeža in streliva ne manjka.

Po poročilih prihajajočih iz **Kahire**, pal je Nil uže toliko, da Angležem najbrže ne bode mogoče, ekspedicijo po Nilu poslati generalu Gordonu v pomoč. Vsled tega začeli so Angleži kupovati kamele, katerih potrebujejo 30000, da svoje čete spravijo skozi puščavo v Kartum.

Dopisi.

Iz **moravske doline**, dné 15. septembra. (Izv. dop.) Ne bodemo trdili, da bi národní pesnik ne bil malo pretiral, ko je pel:

Prelepa si moravska fara
Na celem Kranjskem nimaš para...

pa lepa je le v resnici. Ležo ima zdravo, rodovitna je tudi in ljudje — no, saj Moravčane uže takó vsak pozna. Veseli so, dovtipni

in šegavi prav kakor Ribničanje. Dosti smešnega vedó ljudje o njih, sami pa največ. Tudi v pesnih se popeva njih slava, kakor n. pr. v tisti, ki pravi:

Moravčani se vkup zberó
In star'ga mačka . . .

Pa stojmo! Bolje bode če prej neham: ne slišijo radi te pesni in to čudno čednost imajo, če jih človek povpraša po mačku, kar s polenom odgovarjajo in jaz se bojim, da mi prihodnjič, ko jih obiščem, ne snamejo kolesa z voza!

Te dni so volili župana. Dolgo so ga volili, in sicer hudo volili, malo je manjkalo, da niso po magyarsko naredili in slednjič so izbrali zopet starega Martinka, kateri jim župani uže skoro dva decenija.

Šolske zadeve so se zdaj, odkar imamo energičnega učitelja in še drugo učiteljsko moč, res obrnile na bolje, vendar je žalostno, da se še dandanes dobi v veliki moravški fari dosti vasij, katere niso vsolane nikamor.

Od Doba do Moravč je po dolini tri ure hoda, dosti in velicij vasij je, pa nobene šole. Sicer pa bodi povedano našim ljudem v čast, da se tudi tisti otroci, ki ne hodijo v šolo, skoro vsi domá naučé brati, da, nekateri celo pisati!

O letošnji letini se ne moremo še nič kaj pohvaliti. Pšenica, ki kmetu davke plačuje, letos nima cene, fižola pa tudi ne bode dosta. Sadja je še precéj, le škoda, da se naš kmet ne zná z njim prav okoristiti. Celo veliko kad sadja namoči in potem kuha in kuha in napravi kak bokal žganja, povabi soseda in na to pokušata tako dolgo, da se posoda ususi, niti tako dolgo ne počakata, da bi se žganje ohladilo. Naj bi rajši delali ljudje tolkovec!

Ker ima moravska dolina zdravo in prijetno ležo, prihaja semkaj uže več let dosti tujcev na „zrak“, posebno Italijanov. Letos so bili le bolj domači gostje. Tudi znani pisatelj prof. dr. Detelja pride vsako leto v svoj rodni kraj na počitnice.

Razne vesti.

— (Som in telegrafski kabel.) Kabel zahodno-amerikanske brzojavne družbe je bil nedavno sedem dni nerabljev in poslali so na dotično mesto parnik, da ga vzdigne in popravi. Kapitan poroča o vzroku nerabljivosti društvu to-le: Ko smo kabel v dolgosti 12 vozlov vzdignili, potegnili smo na vrh z njim vred grozno velicega soma, ki se je v kablu zapletel. Bil je okolo 70 čevljev dolg. V boju, da se izmota iz kabla, zarezal se mu je ta tako globoko v život, da je kri v potocih drla iz rane in da so mu čreva iz života visela. V smrtnem boji je som kabel pretrgal. Kabel je bil dva seznja daleč razpleten in na šestih različnih mestih tako razjeden, da so v sredi zaviti kupreni dratovi prišli v dotiko z morjem in tako brzojavljanje onemogočili. Ni torej dvojiti, da je som kabel poškodoval.

— (Kitajsk most.) Znamenit je gotovo most v Langangu v Kitajski. Ta most je dolg pet angleških milj ter ima 300 oblokov. Na stebur vsakega obloka stoji marmeljat lev, 21 čevljev dolg. Vozna širina na mostu znaša 75 čevljev.

— (Nekoliko o popru.) Listi poročajo iz Azije: Krog mesta Penang in Aheon je letos slaba letina za poper. Pridelalo se ga je samo okolo 2500 ton; boljše se je obnesel pridelek v Malabar, a vendar ga je letos za 4000 ton manj nego v lani. Tudi v Siamu, v Singapore in na Manilli so letos skoro za 3000 ton manj popra poslali v pristanišča, kakor minolega leta.

Domače stvari.

— (Iz deželnega zbora kranjskega.) V današnji seji je bila na vrsti med prvimi točkami dnevnega reda verifikacija volitve deželnega

poslanca kmetijskih občin notranjskih v Postojini, g. Adolf Obreze. Gosp. Deschmann zvil je o tej priliki s trte neko samo njemu domnevno vladno agitacijo, da je napadal po svojem običaju deželno vlado, zraven pa še udrihal po „Ljublj. Listu“ in njega uredniku, prof. Šukljeju. Gosp. deželni predsednik baron Winkler je odgovarjal stvarno na neopravičene napade gosp. Deschmanna, isto tako prof. Šuklje. Poslanec g. dr. Sterbenec pa je pred Bogom in svetom izjavil, da je bila volitev po polnem svobodno in da c. kr. vlada ni nikakor vplivala ni s pismom ni z besedo. Tudi poročevalec g. Murnik je zavračal neopravičene napade g. Deschmanna, na kar se je volitev g. Obreze odobrila, le nemški poslanci so obsedeli ter se tako izrekli proti verifikaciji. Potem so se še drugi novoizvoljeni poslanci verifikirali in se dovolilo veliko podpor, med njimi „Glasbeni Matici“ 500 gld., „Národní soli“ 100 gld., g. Lapajnetu 100 gld. Natančneje poročilo prinesemo prihodnjič.

— (Imenovanje.) Župni kaplan pri župniji pri novem sv. Antonu v Trstu, č. g. Mihael Debeljak, imenovan je kanonikom pri tržaškem stolnem kapiteljnu.

— (Visok dar.) Nj. veličanstvo cesar daroval je za zidanje nove cerkve pri sv. Tomaži v okraji Ajdovščina 300 gld.

— (Izpred porotnega sodišča.) Zatožen je bil danes France Jugovec, 21letni posestnikov sin iz Godešič, hudodelstva težke telesne poškodbe, provzročene s tem, da je 1. junija t. l. ponoči v Godešičah Janeza Aliča s sovražnim namenom s kamenom na glavo udaril ter ga pohabil. Kamen je imel v predpasniku zavit in ga udaril tako močno na glavo, in sicer na levo oko, da je Alič na tla padel. Vsled tega udarca je dobil Jan. Alič na levem očesu 2 1/2 cm. dolgo rano, in s tem očesom ne more nobene reči več razločevati, ampak samo toliko vidi, je li svetlo ali temno. Ker porotniki niso drugega vprašanja: Ali je bil Alič vid za vselej zgubil? potrdili, bil je obsojen France Jugovic na osem mesecev težke ječe, poostrene s postom. Zagovarjal je zatoženca g. dr. Mosché.

— (Izgubila) je včeraj popoldne žena Janeza Močnika iz Gorenjega Brnika na Žitnem trgu 80 gld.

— (Tatico) Margareto Prelesnik iz Kržiša, okraj Kamnik, so včeraj prijeli policaji na cesarja Jožefa trgu, ko je tamošnjim prodajalcem kradla razne majhne stvari, kakor križce, mošnjčke, nože itd. Prej je uže ukradla dva para čevljev na starinarskem trgu. Pomaga ji pri krađnji devetletni sin. Tudi na Brezji na božji poti pokradla je mnogo križcev. Policija jo je izročila deželni sodniji.

— (Kranjski čebelarji) zbrali so se včeraj po starem običaju pred franciškansko cerkvijo, da določijo ceno medu. Določila se je s satovjem vred na 18 gld. stari cent. Letina je bila še precéj dobra za čebele.

— (Veliki semenj,) takozvani češpljev semenj, včeraj je bil jako dobro obiskan, da-si se je malo vjemal s svojim imenom, kajti, da-si so češplje v nekaterih krajih naše dežele izvrstno se obnesle, posebno na Dolenjskem, prinesli so jih le malo na semenj in so bile primeroma drage, lepih 6 do 7 za jeden krajcar. Kónj, volov, krav in telet prignalo se je po izkazu mestnega užitninskega urada 1177 glav na trg. Goveje živine je bilo kakih 300 glav, a pitane malo, jeden zivinski trgovec je kupil 28 volov za Trst in jih dobro plačal. Kónj pa je bilo gotovo do 600 in to mnogo lepih, posebno pa mnogo žrebet, katera so prav živo laški trgovci kupovali in po 90 do 130 gld. plačevali. Sploh se je videlo na lepih žrebetih, da konjereja na Kranjskem vidno napreduje. Tudi drugi trgovci v mestu so napravili na včerajšnjem semnji prav dobro kupčijo.

— (Tatvine.) Dné 7. t. m. ukral je neznan tat skozi okno obristlajtenantu in generalštabnemu šefu g. Edvardu Reitzu, zdaj v Svetji (polit. okraj okol. ljubljanske), posteljno odejo v vrednosti 14 do 15 gold. in nekaj hišne oprave v vrednosti 7 gld. — Dné 8. t. m. okolo 9. ure zvečer pokral je

neznat tat posestniku Franu Krušniku v Gorenjem Tustanji (okraj kameniški) iz nezaprte sobe zimsko suknjo, vredno 7 gld., njegovemu hlapcu celo obleko, perilo, čevlje, v vrednosti 30 gld. 75 kr. — Pretečeni teden zmanjkavalo je posestniku Janezu B. v Dulah vedno več sadja z vrta. Preiskavali so in pridno čuvali in zasledili so tatico Heleno B. iz Laz; v njenem stanovanju našli so več pokradenih poljskih pridelkov. Deli so jo pod ključ.

— („Molitvenik za dijake.“) Česki spisal Anton Mužik, poslovenil Franjo Marešič. V Ljubljani 1884. Natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. — Tako se glasi naslov ravnokar v mal. 8° str. 276 izišli novi knjižici. Ta lična, v krasni slovenščini pisana knjižica podaja mnogo prav lepo urejenih molitvic in pesnic. V „uvodu“ pravi gospod prelagatelj: „Vem, da naši mladini ne primanjkuje molitvenikov, vendar sem poslovenil Mužikov „Poklad Svatovalčavsky.“ Zakaj? Zato da bi slovenska učeča se mladina molila pri sveti maši in pri drugih priložnostih ravno tiste molitve, kakor československa. Slovaški dijak pod visokimi Tatrami, kakor česki v zlati Pragi molita iz Mužikovega molitvenika Stvarnika nebes in zemlje ter prosita za zveličanje svojih duš in za blaginjo slovanskih narodov: ravno tako naj bi slovenski dijaki molili tudi iz Mužikove knjige ter pošiljali goreče svoje molitve pred božji prestol, da bi jih vsegamogočni Vladar nebes in zemlje obsipaval s svojimi milostmi.“

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Skierniewice, 16. septembra. Ob 4. uri popoldne došel je sim nemški cesar. Malo pred njegovim prihodom prišli so na kolodvor car in carica, avstrijski cesar, carjevič in veliki knezi. Ko je vlak vozil na kolodvor, igrala je godba prusko himno; car hitel je nemškemu cesarju nasproti; vladarja sta se objela in trikrat poljubila; na to je nemški cesar poljubil carici večkrat roko; ravno tako prisrčen je bil pozdrav avstrijskemu cesarju in velikim knezom. Car je Bismarcka posebno prisrčno vzprejel. Nemški cesar nosil je rusko uniformo z redom sv. Andreja in veliki knezi nosili so prusko uniformo z redom črnega orla. Cesar Viljelm šel je pred častno stražo gori in doli, na kar so se vsi podali v palačo, kjer je bil ob 7. uri obed. Obedu so se udeležili vsi trije vladarji, knezi, Bismarck, Kálnoky in okolo sto povabljenih oseb. Cesar Viljelm peljal je carovno k obedu, avstrijski cesar sedel je na desni poleg carice, nemški cesar na levi caru, nasproti carici. Napitnih govorov ni bilo, napivali so si samo vladarji med seboj.

Skierniewice, 16. septembra. Cesar Fran Josip došel je sim ob 2. uri popoldne; pričakovali so ga na kolodvoru car v avstrijski uniformi s sv. Štefana redom, carica, prestolonaslednik, veliki knezi Jurij, Vladimir in Nikolaj (slednja dva tudi v avstrijski uniformi z Leopoldovim redom), veliki knez Peter Nikolajevič, velika kneginja Marija Pavlovna in vsi ruski vojaški in dvorni dostojanstveniki, ministri Voroncov-Daškov, Possiet, Giers, grof Tolstoj in poslanik Lobanov; na kolodvoru postavljena je bila tudi častna straža. Avstrijski cesar v ruski uniformi z redom sv. Andreja objel in poljubil je trikrat ruskega cara ter mu krepko stisnil roko, godba pa je zasvirala avstrijsko himno; potem je poljubil cesar Fran Josip carici opetovano roko ter pozdravljal prisrčno druge članove carske obitelji. Potem se je predstavil prestolonaslednik in veliki knez Peter. Ves pozdrav kazal je prisrčnega prijateljstva značaj.

Rim, 15. septembra. V vseh okuženih krajih je včeraj 750 oseb obolelo in 422 oseb umrlo za koleru. Izmed teh oseb jih je v Napolji samem obolelo 643, v Spezziji 17, umrlo je v mestu Napolji 371 in v Spezziji 8 oseb.

Haag, 15. septembra. Z ozirom na dvorno žalovanje po princu Oranjskem so se danes po kraljevski misiji otvorile generalne države. Otvorni govor pravi: Razmere k drugim državam so zelo prijateljske. Kmalu se predloži predloga o reviziji ustave.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 16. septembra.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 80.80
„ „ „ srebro	81.85
Zlata renta	104.80
5% avstr. renta	95.85
Delnice narodne banke	849.—
Kreditne delnice	298.—
London 10 lir sterling	121.70
20 frankovec	9.68
Cekini c. kr.	5.77
100 drž. mark	59.70

Uradni glasnik

z dne 16. septembra.

Konkurzi: C. kr. deželna sodnija v Ljubljani izrekla je konkurz na premočno in nepremočno imetje Jos. Strohmeierja, črevljarja v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 3. Dan likvidiranja je dne 3. novembra pred konkurznim komisarjem dež. sodnije svetnikom Jul. Ledenigom; upravnik mase je dr. Pfefferer.

Razpisane ustanove: Oddaje se šest deželnih ustanov in več mest za plačujoče učence na deželni vino- in sadjarski šoli na Slapu pri Vipavi, ki se prične dne 1. novembra. Lastnoročne prošnje do 1. oktobra vodstvu omenjene šole v Vipavi. — Ig. baron Gallenfelsova ustanova za plemenite gospice (II. in III. mesto) v znesku po 168 gold. 70 kr. Prošnje do dne 15. oktobra deželnemu odboru kranjskemu.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodniji v Kranjski Gori za katastersko občino Dovje, poizvedbe dne 17. septembra; v Novem mestu za davkarsko občino Blatnik, poizvedbe dne 30. septembra.

Eks. javne dražbe: V Trebnjem posestvo Ant. Novaka iz Roženperga (1000 gld.) dne 27. septembra, 28. oktobra in 26. novembra. — V Litiji zemljišče Mihe Cimermana iz Goliša (210 gld.) dne 23. sept., 22. okt. in 25. nov.; — zemljišče Jan. Hribarja v Izlakah (3473 gld.) dne 23. sept., 22. okt. in 25. nov. — V Ljubljani likvidirano tirjatev (1000 gld.) Urše Severjeve dote, omož. Gregorec iz Kozarjev dne 24. sept. in 8. oktobra. — V Kranji posestvo Marijane Boštičeve (890 gld.) iz Gor. Bernika dne 9. oktobra, 10. novembra in 11. decembra.

Tujci.

Dne 14. septembra.

Pri **Maliči:** Luka, učitelj godbe, z Dunaja. — Vitez pl. Luschin, c. kr. nadlajtenant, iz Kremisa. — Hummerer, potovalec, iz Trsta. — Kobler, kr. umir. uradnik, z rodbino, iz Reke.

Pri **Slonu:** Pollak z rodbino iz Trsta. — Del Negro z rodbino iz Pulja. — Klander, konjetržec, iz Gradca. — Schlesinger, trgovec, iz Maribora. — Orschulek, c. kr. vladni koncipist, iz Kočevja.

Pri **Bavarskem dvoru:** Michelovich, usnjijar, z Dunaja. — Kitz z rodbino iz Linca. — Minigetti, trgovec, iz Trsta. — Glantschnig, trgovec, s sinom; Kleinseich, lesotržec, in Pfundner, krčmar, iz Volšperka. — Chaides, posestnik, s soprogo, iz Poljan. — Verhovšek, trgovec, in Treo, graščak, iz Trebnjega.

Pri **Južnem kolodvoru:** Luzar, uradnik južne železnice, z rodbino, in Cohn, trgovec, z Dunaja. — Bazy-laimer, c. kr. nadlajtenant, s soprogo, iz Somoka. — Birk, uradnik, s soprogo, iz Zagreba. — Baron Raoln s soprogo; Maurer in Venezian, zasebnika, iz Trsta. — Schübernig, kasirka, in Hasslacher, kletarica, iz Celovca.

Umrli so:

Dne 14. septembra. Reza Wirk, črevljarjeva soproga, 51 l., Kolodvorske ulice št. 6, jetika.

Dne 15. septembra. Angelo Maccan, zidar, 33 l., Tržaška cesta št. 26, jetika. — Katarina Pavlin, hči izdelovalca dežnikov, 4½ mes., Pred konjušnico št. 7, črevesni katár.

V vojaški bolnici:

Dne 14. septembra. Anton Kozlovič, infanterist 97. pešpolka, 22 l., vnetje trebušine.

V civilni bolnici:

Dne 13. septembra. Jožef Petrič, gostač, 55 l., jetika.

Dne 14. septembra. Jožef Mihelčič, gostač, 82 l., Poljanska cesta št. 42 (bolnišna podružnica), starostno opešanje.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm
15. sept.	7. zjutraj	741.62	+10.4	bvz.	megla	
	2. pop.	740.84	+21.0	jzpd. sl.	js.	0.00
	9. zvečer	742.04	+14.6			

Ana Šuklje

prične 1. oktobra s

poukom na glasovirji.

Natančneje se zvê: Knežji dvorec (Fürstenhof), I. nadstropje.

Zaloga zemljevidov

c. kr. generalnega štaba.

Mera 1:75000.

Listi so po 50 kr., zloženi za žep, pri-lepljeni na platno po 80 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg-ova knjigarna v Ljubljani.

Knjigotržnica

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergova

Ljubljana

Kongresni trg šte. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in vnanjih učilnicah, posebno na c. kr. višji gimnaziji, c. kr. višji realki in tukajšnji c. kr. možki in ženski učiteljski vadnici, zasebnih, ljudskih in meščanskih šolah upeljanih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, na pol ali trdo vezanih, po zelo nizkih cenah.

Zapiski uvedenih učnih knjig oddajejo se brezplačno.